

Att se ljuset över en krattad grusstig och sila mellan tänderna

Av Jenny Althoff

Under år av undervisning och samtal kring måleri har jag ofta hos människor stött på föreställningen att bildskapande skulle styras av ett slags fingerfärdighet, en talang som hade sin hemvist i handens motorik. Att en bilds styrka främst skulle bero på handens framfart över målarduken. Somrarna jag tillbringade tillsammans med gäster i ateljén på Sättra brunn, avslöjade bildskapandets essens med en mycket konkret tydlighet.

I ateljén i Skapande verkstaden möttes många med skilda erfarenheter och upplevelser. Förutom sina personligheter, med olika liv i den osynliga ryggsäcken, tog gästerna också med sig var sitt bagage med sjukdom, med ledgångsreumatism, stroke, fibromyalgi m.m. Många var samtalen, ibland i grupp eller på tu man hand, om bilder och idéer och om mycket annat som ville bli sagt. Oljemåleriet, med dess inneböende tröghet, ville somliga ta sig an. En tidskrävande eller snabb process, men alltid ett möte med ett bångstyrigt material med egen vilja. Många av ateljéns gäster hade förlorat sina händers smidighet eller tvingats förlika sig med att byta hand att arbeta med. Bildbyggandet för dessa personer blev ibland mödosamt och långsamt, men handens bromsningökade ögats vaksamhet. Att skapa en bild är att se. Hemligheten med

att nå fram till en bild som känns »sann« är att inte låta den invanda uppfattningen om hur saker ser ut styra. Stunder tillsammans i Sättra brunns ateljé, ofta fyllda med koncentration och närvaro och där varje rörelse blev viktig och vaksam, var inte sällan magiska stunder.

Ingen motorisk färdighet eller snitsighet får lyskraft utan sällskap av uppmärksamhet och nyfikenhet – en självlysande uppmärksamhet inkognito är däremot fullt möjlig! Utan ögat är handen vilsen i måleriet. Där är det ögat som lyssnar, smakar och känner dofterna. Att försöka se allt för första gången och särskilja just det trädet, det ansiktet eller ljuset över just den krattade grusstigen i morgontimmen, från allt annat som lätt skulle hamna i samma tankekategori, är utmaningen gång på gång. Det är att sila det generella mellan tänderna för att få fram det specifika. Så har vi också försökt att mötas på Sättra brunn, bortom diagnosernas, eller yrkesgruppernas kategoriseringar. Förhoppningsvis leder en strävan från det vedertagna förutfattade, till det personliga som berör den andre, tillbaka till en annan sort allmängiltighet – igenkännandets.